

Dosya Numarası : 2023/0047
Karar Numarası : 2023/001

Başvurucu : Özyeğin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü
Psikoloji Lisans Programı
Başvuru Tarihi : 15.09.2022
DT Rapor Tarihi : 15.12.2022
Karar Tarihi : 09.01.2023
Karar : AER

TÜRK PSIKOLOGLAR DERNEĞİ TÜZÜĞÜNÜN 4. MADDESİ VE
T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULUNUN 06.02.2019 TARİHLİ YETKİLENDİRMESİNE
DAYANARAK

Özyeğin Üniversitesi Psikoloji Bölümü Başkanlığına,

Psikoloji Lisans Programınızın Akreditasyonu için YÖK tarafından yetkilendirilen TPD-PPAB'a Eylül 2022 döneminde yapmış olduğunuz başvurunuzun değerlendirme süreci tamamlanmış bulunmaktadır. Akredite Edilebilir (AER) kararı ile Özyeğin Üniversitesi Psikoloji Lisans Programının 09.01.2023 tarihinden başlamak üzere 08.01.2028 tarihine kadar "5 Yıl Süreyle Akredite" edilmiş olduğunu memnuniyetle bildirmek isteriz. Bu karara temel olan ayrıntılı açıklama ve gerekçeler aşağıda bilginize sunulmaktadır.

A. Programın Güçlü Unsur ve Yönleri

Öğrenciler

Yapılan incelemeler sonucunda programın en güçlü yönlerinden birinin öğrencilerin memnuniyet ve aidiyet düzeyinin çok yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumun önemli kaynaklarından birinin üniversite tarafından birinci sınıf öğrencilerine atanan akran danışmanları olduğu görülmüştür. Akran danışmanlığı alan öğrencilerin daha sonra bizzat kendilerinin de akran danışmanı olabilmelerine imkân tanıyan bu uygulamanın öğrenci motivasyonunu arttırdığı ve başarısını desteklediği gözlenmiştir.

Özyeğin Üniversitesi'nin öğrencilerin kariyer ve başarısını destekleyen birimleri bulunmaktadır. Üniversite çapında verdiği zorunlu dersler ve kariyer danışmanlık hizmetleriyle öğrencilerin mesleki planlamalarına katkı sunan *Profesyonel Gelişim Birimi*; öğrencilerin karşılaştıkları her türlü teknik ve günlük sorunlarına hızlı destek sağlayan *Çözüm Merkezi*; yenilikçi fikirleri olan tüm öğrencilere danışmanlık veren, fikirlerini uygulamaya geçirebilecek teknik ve mekânsal donanım ve destekleri sağlayan *Teknoloji Transfer Ofisi*; Psikoloji bölümü öğrencilerinin kısmi zamanlı olarak çalışabilme imkanı sağlayan *Toplumsal Cinsiyet Ofisi*; kısmi zamanlı iş başvuruları yapabilme imkanı sağlayan *360 Destek Ofisi* birimleri üniversitenin öğrencilere sunduğu hizmetler olarak ön plana çıkmaktadır.

Bölüm kapsamında ise öğrencilerin bölümde bulunan gelişim psikolojisi, deneysel psikoloji, psikofizyoloji laboratuvarları ve alan çalışmalarında araştırma projelerinde aktif rol alma fırsatları bulmaları bölümün en güçlü yönlerindedir. Bölüm öğretim elemanlarının öğrencilerin motivasyonlarını yüksek tutmak ve bölüme aidiyetlerini artırmak için dönem başında ve dönem içinde öğrencilerle düzenli toplantılar yaptıkları gözlenmektedir. Araştırma görevlilerinin derslere sundukları katkı aracılığıyla öğrencilerin bilgi kazanımları pekiştirilmektedir.

Psikoloji Kulübünün hem üniversite yönetimince hem de bölüm öğretim üyelerince desteklenmesi, psikoloji öğrencileri dışında da ilgi görerek aktif faaliyetlerini sürdürmesi olumludur. Psikoloji bölümünde staj dersinin zorunlu olması, araştırma alanında ilerlemek isteyen öğrencilerin bölüm kapsamındaki laboratuvarlarda yürütülen araştırma projelerine sundukları katkıların zorunlu staj kapsamında değerlendirilebilmesi de öğrencilere tanınan olumlu imkanlar olarak gözlenmiştir.

Yukarıda özetlenen bilgiler ışığında Özyeğin Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğrencilerinin akademik, mesleki ve sosyal imkanlar açısından ayrıcalıklı ve kaliteli bir deneyim yaşadıkları kanaatine varılmıştır.

Program Eğitim Amaçları

Program eğitim amaçları gerek emsalleri gerekse iç ve dış paydaşları kapsayan çalışmalar neticesinde oluşturulmuş olup Türk Psikologlar Derneği'nin amaçlarıyla örtüşmektedir. Bu amaçların aynı zamanda bir araştırma üniversitesi vasfı taşıyan Özyeğin Üniversitesinin misyon ve vizyonunu da kapsadığı anlaşılmıştır. Özellikle dış paydaşları kapsamında bir Danışma Kurulu'nun varlığı güçlü bir yön olarak değerlendirilmiştir.

Program Çıktıları

Program çıktıları Türk Psikologlar Derneği'nin tanımladığı çıktılar ile birebir örtüşmektedir. Neredeyse her bir program çıktısını karşılayacak birden fazla ders bulunması güçlü bir yön olarak karşımıza çıkmıştır. Ancak bunların oluşturduğu olumsuz durumlar ve tehditler programın geliştirmeye açık unsurları bölümünde tartışılmaktadır.

Öz Değerlendirme ve Geribildirim (Sürekli İyileştirme) Faaliyetleri

Üniversitenin sürekli iyileştirme bağlamında stratejik planlama ve takip sistemlerinin bulunduğu görülmüştür. Örneğin "Score sistemi" bölümlerin performanslarının pek çok alanda (örn., ders memnuniyeti, yayın sayısı ve niteliği, araştırma projeleri vb.) takip edilebilir ve yıllara bağlı değişimleri görsel olarak da betimleyebilir bir platformdur. Buradan elde edilen veriler mükemmel bir geribildirim fırsatı da sunmaktadır.

Müfredat

Psikoloji Bölümü müfredatı, Türk Psikologlar Derneği'nin Ölçüt 5 – Müfredat başlığı altında yer alan "Disipline özgü temel dersler (bu dersler, zorunlu psikoloji derslerini, ölçme değerlendirme/araştırma yöntemleri/istatistik derslerini ve seçmeli psikoloji derslerini kapsar) en az 140 AKTS tutarındadır.", "İlgili disiplinlerden (örn. sosyoloji, felsefe, antropoloji, biyoloji, ekonomi, matematik vb.) en az 15 AKTS tutarında zorunlu ders bulunmaktadır.", "Disiplin dışı en az 15 AKTS tutarında seçmeli ders bulunmaktadır." maddelerini tamamen karşılamaktadır.

Bölümün öğrencilere çok zengin bir seçmeli ders havuzu sunduğu görülmüştür. Örneğin Psikolojide Programlama dersinin bölüm öğrencilerini ayrıcalıklı kılan bir ders olduğu gözlenmiştir. Yanı sıra Müzik Terapisi, Spor Psikolojisi, Aile Psikolojisi gibi özelleşmiş uygulamalı psikoloji alanlarında zengin bir ders yelpazesi de göze çarpmaktadır.

Programda 2019 yılına kadar gönüllülük esasıyla yürütülen staj faaliyetlerinin zorunlu staj dersi kapsamına alınması da olumlu bulunmuştur.

Öğretim Kadrosu

Programın en güçlü yönlerinden biri öğretim kadrosudur. Alanlarında yetkin ve tecrübeli öğretim üyeleri bulunmaktadır ve kurumdaki çalışma yıllarına bakıldığında yüksek oranda devamlılığı bulunan ve kadro değişimlerinin sıklıkla gözlemlenmediği bir yapı gözlenmektedir.

Öğretim kadrosunun yayın ve araştırma projeleriyle fakülte içinde lokomotif konumu olduğu görülmüştür. Araştırma görevlerinin lisans derslerine sundukları yüksek nitelikli katkı öne çıkmış, çok net görev tanımlarının bulunması ise iş yükünün arttığı dönemlerde dengesiz bir iş yükü dağılımı önünde koruyucu bir faktör olarak değerlendirilmiştir.

Öğretim Elemanlarına Sunulan Destek

Üniversite tarafından öğretim elemanlarının mesleki gelişmelerine yardımcı güçlü olanaklar sunulmaktadır. Öğretim elemanlarının ulusal ve uluslararası konferanslara katılımı ve araştırma faaliyetlerine destek sağlayan fakülte bazında bir Araştırma Bütçesi bulunmaktadır. Performansa bağlı teşvik ve ödül uygulamaları mevcuttur.

Altyapı Olanakları

Bölümde eğitim, öğretim ve araştırmayı destekleyecek altyapı olanakları güçlüdür. Eğitim faaliyetlerinin sürdürüldüğü sınıf, laboratuvar, çalışma alanları gibi fiziksel yapılar teknolojik donanımı yüksek, ÖZÜÇAM gibi uygulama birimleri, derslerde öğrencinin kullanımına açık matlab gibi yazılımlar ve 3D printer gibi en son teknoloji donanım cihazları da bulunmaktadır. Araştırma projelerinin yürütüldüğü son teknoloji ürünlerini içeren (örn., göz izleme, kamera sistemleri gibi) laboratuvarlar bulunmaktadır. Programın aktif tanıtımının yapıldığı web sitesi bulunmaktadır. Engelliler için altyapı düzenlemeleri mevcuttur.

Kurum Desteği ve Bütçe Olanakları

Üst yönetimle yapılan görüşmelerde psikoloji bölümünün tanınırlığının yüksek olduğu ve bölümün üniversitenin misyon ve vizyonuna sunduğu önemli katkıların farkında olduğu göze çarpmıştır. Teknoloji Transfer Ofisi'nin, bölüm öğretim üyelerinin araştırma faaliyetlerinde hızlı ve yapıcı hem içerik hem de idari desteği her adımda sunduğu gözlenmiştir.

Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri

Rektörlük, fakülte ve Psikoloji bölümü karar alma süreçlerinde birbirleriyle senkronize bir iletişim içinde çalışmalarını sürdürüyor görünmektedir. Akademik danışmanlık ve staj gibi uygulamaların yazılı yönergeleri de bulunmaktadır.

B. Programın Gelişime Açık Unsur ve Yönleri

Öğrenciler

Ders gözlemleri, profesyonel gelişim biriminin sunumu ve öğrencilerle yapılan görüşmelerin sonucunda mezuniyet dönemine yaklaştıkça öğrencilerin yukarıda sunulan olanakları yeterince verimli kullanmadıklarına dair bir izlenim oluşmuştur. Bu izlenim özellikle son sınıf öğrencilerinin ders ve program çıktılarını değerlendirme anketlerine düşük katılım oranlarıyla da örtüşmektedir. *Öğrencilerin etkinliklere katılımları daha etkin değerlendirilmek suretiyle üniversitenin sunduğu potansiyel gelişim imkanlarından yeterince faydalanmaları için gerekli önlemlerin alınması önerilmektedir.*

Program Eğitim amaçları

Eğitim amaçlarının belirlenme ve değiştirilme sürecinde dış paydaşlardan oluşan bir Danışma Kurulunun varlığı olumludur ancak bu kurulun niceliğinin sınırlı olması; farklı sektörler, eski mezunlar, işverenler gibi kaynaklardan ulaşılabilecek dış paydaşlarla yürütülen odak grup görüşmelerine de çok yeni başlanmış olması nedeniyle etkisi sınırlı olarak değerlendirilmiştir. *Gelecek dönemde, paydaş sayılarının arttırılması ve eğitim amaçlarının yapılandırılması sürecine etkilerinin arttırılması önerilmektedir.*

Program Çıktıları

Program çıktılarının sayıca (19 adet çıktı bulunmaktadır) fazla olması kuvvetli bir yön olarak algılanmakla birlikte, aynı zamanda bir tehdit unsuru da teşkil etmektedir. Akademik kadronun azaldığı ve bazı derslerin verilemediği durumlarda belirlenen çıktıların hepsinin karşılanması zorluk yaratabilir. Aynı zamanda bu çıktıların Türk Psikologlar Derneği esas alınarak olduğu gibi kabul edilmiş olması bölümün ve üniversitenin amaçlarını yansıtacak şekilde iç ve dış paydaşların katkısıyla oluşturulmaması da müfredat ve çıktı örtüşmesi açısından güçlükler yaratabilir.

Nitekim PSY 404 - Klinik Değerlendirme ve Görüşme Tekniklerine Giriş dersinin seçmeli ders havuzunda yer alması ve zaman zaman açılmıyor olması "3.1.11 Temel düzeyde gözlem ve görüşme teknikleri bilgisine/becerisine sahiptir (TYYÇ, Alana Özgü Beceri)" ölçütünün karşılanması önünde bir tehdittir.

Öte yandan, üniversitede tüm bölümlerin kullanımına açık olan ders öğrenme çıktıları ile program çıktıları arasında detaylı bir analize imkan veren Eğitim Yönetim Sistemi (EMS: Education Management System) bulunmakta ancak bölüm Sosyal Bilimler Fakültesi öğretim elemanları tarafından kullanılmamaktadır. Oysaki EMS sisteminin ve Psikoloji Bölümünün ölçme-değerlendirme ve Program Çıktı örtüşmesinin sağlanması önem taşımaktadır.

Örtüşmedeki sorun Program Çıktı sayılarının fazla olmasının da bir sonucu olabilir. Örneğin 11 numaralı Program çıktısı (3.1.11 Temel düzeyde gözlem ve görüşme teknikleri bilgisine/becerisine sahiptir (TYYÇ, Alana Özgü Beceri) Öz değerlendirme raporu sayfa 61'de belirtildiği üzere PSY 401 ve PSY 402 dersleri tarafından karşılandığı belirtilse de ders izlencesinde PSY 402'nin öğrenme çıktısının bu program çıktısıyla ilişkilendirilmediği görülmektedir. Yanı sıra, bu program çıktısıyla en çok ilişkili olduğu görülen PSY 404 Klinik Değerlendirme ve Görüşme Teknikleri dersinin ise hem seçmeli olduğu hem de son 3 yıla ait transkriptlerde izlenmediği görülmüştür.

Bazı derslerin öğrenme çıktıları ile program çıktılarının eşleştirildiği ilgili matrislerde uyumsuzluk göze çarpmıştır. Başka bir ifadeyle öğrenme çıktısı ile program çıktısı uyuşmamaktadır. Derslerin öğrenme çıktıları ve program çıktıları arasındaki ilişkilendirmede revizyonlara gidilmesi önerilir.

Özetle, Psikoloji bölümünün ders öğrenme çıktıları ile program çıktılarının örtüşürülebilmesi için mezunlardan program çıktılarını değerlendirmeye yönelik verilerin elde edilmesi, program çıktılarının bölüm amaçlarıyla uyuşacak şekilde revize edilmesi ve Eğitim Yönetim Sistemi'nin etkin bir şekilde kullanılması önerilmektedir.

Öz Değerlendirme ve Geribildirim (Sürekli İyileştirme) Faaliyetleri

Gerek Score Sistemi, gerekse henüz yeni başlanmış olmasına rağmen odak grup görüşmeleri aracılığıyla dış paydaşlardan alınan geribildirimler programın güçlü ve geliştirmeye açık yönlerine dair önemli bilgiler içermektedir. Bununla birlikte özdeğerlendirme raporunda ve bölüm ziyaretinde yapılan görüşmelerde bu geribildirimlerin programın iyileştirilmesi ve değiştirilmesi yönündeki girişimlere yeterince yansıtılmadığı

dikkati çekmiştir. Yansıtma çabalarının da kanıta dayalı ve sistematik bir biçimde gerçekleşmediği görülmüştür. *Söz konusu verilerin ne anlam taşıdığı ve programın iyileştirilmesi için nasıl kullanılacağı hususunda daha etkin stratejiler geliştirilmesi önerilir.*

Müfredat

Müfredat konusundaki en önemli sorun bazı önemli çıktıları karşılayan derslerin seçimlik olmaları, bazı dönemlerde öğretim üyesi sorunları nedeniyle açılmaması ve böylece öğrencilerin bu dersleri alamamaları nedeniyle mezun olduklarında önemli çıktıları karşılamamış olmalarıdır. Örneğin 11 numaralı Program çıktısı (3.1.11 Temel düzeyde gözlem ve görüşme teknikleri bilgisine/becerisine sahiptir (TYYÇ, Alana Özgü Beceri) ile en çok ilişkili olduğu görülen PSY 404 Klinik Değerlendirme ve Görüşme Teknikleri dersinin seçmeli bir ders olduğu ve son 3 yıla ait transkriptlerde izlenmediği görülmüştür. Bu görüşe destek olacak bir bulgu da öğrenci değerlendirmelerine göre görüşme becerileriyle ilgili program çıktısı memnuniyetinin sınıflara göre tek düşme gösteren unsur olduğudur. Nitekim ders programında bu hedefi karşılayan zorunlu bir ders bulunmamaktadır. *Bu bağlamda görüşme ilke ve becerilerinin Psikoloji mezunlarının uygulama alanlarının tümünde önemli bir yeri olduğu göz önüne alınarak "Psikolojide Görüşme ilke ve Teknikleri" başlıklı bir dersin programa eklenmesi ve bu dersi almak isteyen tüm öğrencilerin katılabilmesine olanak sağlayacak önlemlerin alınması önemle önerilmektedir.*

Çift Anadal Programı uygulamalarına ilişkin ilan edilmiş bir intibak protokolünün olmaması, programın gelişmeye açık noktalarından birisidir ve hazırlanması önerilmektedir.

Öğretim Kadrosu

Yayın faaliyet tablosu incelendiğinde TPD ölçütleri karşılanıyor olmasına rağmen yayın dağılımlarının dengeli olmadığı dikkati çekmiştir. Lisansüstü öğrenci tez danışmanlığı gibi yüklerin dikkate alındığı bir ek ders sisteminin olmayışı zaman zaman yönetimce fark edilmeyen iş yükü dengesizliği yaratabilmektedir. *Söz konusu dengesiz dağılımların olası kaynaklarının araştırılması ve bu durumun içerdiği potansiyel tehditlere karşı gerekli tedbirlerin alınması önerilmektedir.*

Öğretim Elemanına Sunulan Destek

Performansa bağlı teşvik ve ödül uygulamalarının esaslarına ilişkin yazılı yönetmeliklerin bulunmayışı önemli bir risk olarak değerlendirilmiştir.

Altyapı Olanakları

Laboratuvarların aktif kullanımının artırılması, ilgili teknik donanımın korunması, bölüm öğrencilerinin daha fazla kullanmasının sağlanması için *doktora düzeyinde lisansüstü programların açılması ve bu sayede araştırma görevlisi sayısının da artırılması önerilebilir.*

Kurum Desteği ve Bütçe Olanakları

Araştırma Bütçesinin toplu bir havuz şeklinde yönetilmesi ve gerçekleşen desteklerin gerekçe ve kanıtlarının yazılı bulunmaması gelişime açık bir unsurdur. Yanı sıra, desteklerin dağılımında performansa dair bir sistemin yazılı yönergelerinin bulunmaması da dikkate alınmalıdır.

Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri

Bütçe, terfi ve atama yönergelerinin yazılı olarak bulunmayışı gelişmeye açık bir unsurdur.

Prof. Dr. Gonca SOYGÜT PEKAK
AÜK Başkanı

Prof. Dr. Özden YALÇINKAYA ALKAR
AÜK Üyesi

Prof. Dr. Zehra UÇANOK
AÜK Üyesi

Prof. Dr. Sonia AMADO
AÜK Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Hande KAYNAK
AÜK Üyesi

Dr. Sevda ATILGAN
AÜK Üyesi

Psk. Ayşegül DAĞDEVİREN
AÜK Üyesi

Psk. Cebrail POLAT
AÜK Üyesi

Cengiz BATIGÜN
AÜK Üyesi

Sümeyye Eda SIRMALI
AÜK Üyesi

